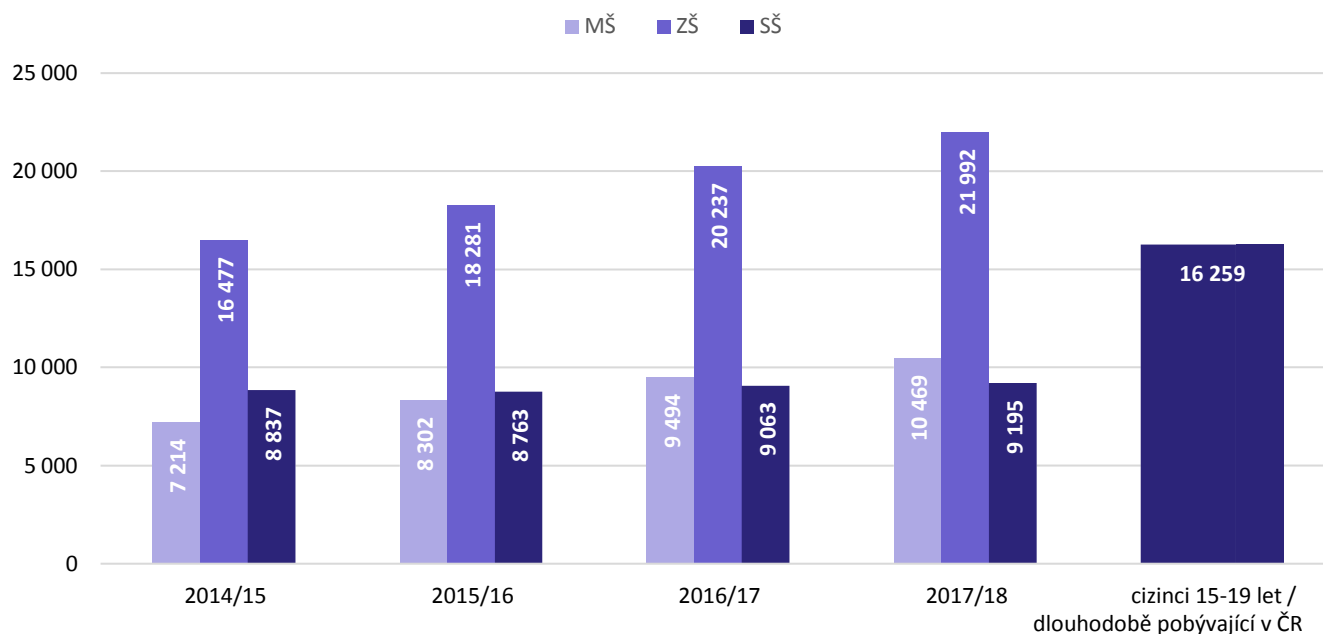

DOSTUPNÁ DATA O ŽÁCÍCH S OMJ NA SŠ

POUZE NA SŠ POČET CIZINCŮ VÝRAZNĚ NEROSTE

Ve středních školách počet cizinců během posledních let **nijak výrazně nepřibývá** (na rozdíl od MŠ a ZŠ). Současně je **výrazný i rozdíl** oproti počtu cizinců dlouhodobě pobývajících v ČR ve věku běžném pro studium na SŠ (15-19 let). Více než 7 tisíc mladých lidí, kteří **by měli studovat SŠ**, mohou být mimo český vzdělávací systém.

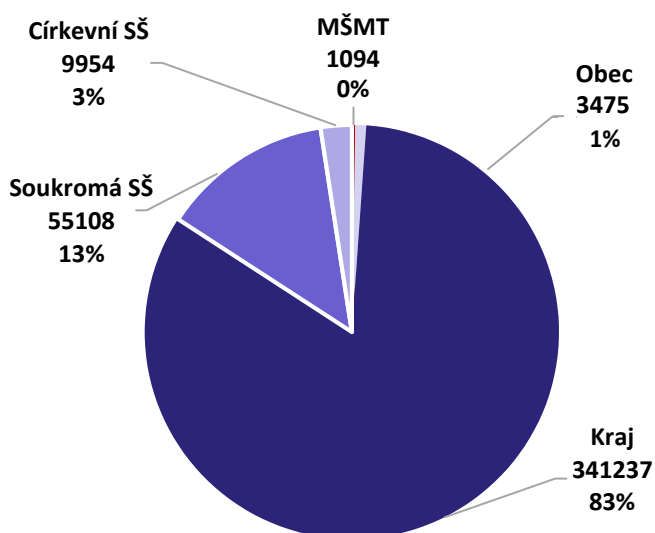

CIZINCI ZA STŘEDNÍ VZDĚLÁNÍ PLATÍ ČASTĚJI NEŽ ČEŠI

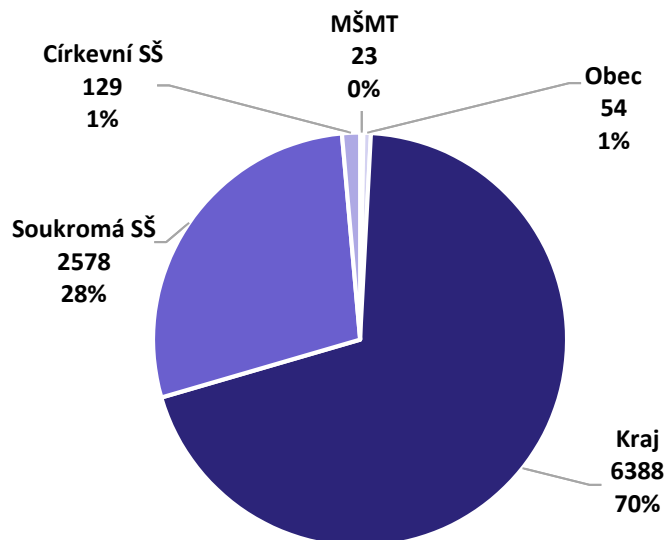
Počty žáků na SŠ dle zřizovatelů ukazují **větší poměr cizinců na soukromých školách**. Praxe tyto trendy potvrzuje. Soukromé školy mají často menší požadavky u přijímacího řízení. Zároveň obvykle nabízejí více podpory, ovšem za úplatu.

I z důvodu nedostatečné podpory v českých SŠ řada cizinců také pro své děti volí studium na mezinárodní či zahraniční střední škole. V těchto školách se zpravidla nevyučuje český jazyk a jejich žáci se tak přirozeně neintegrují do české společnosti. Statistiky o počtu žáků na těchto školách neexistují (odhadem se touto formou v ČR vzdělává méně než tisícovka mladých cizinců); školné je však velmi nákladné a studium je dostupné pouze cizincům s vysokým příjmem.

Občané ČR na SŠ dle zřizovatele

Cizinci na SŠ dle zřizovatele

AŽ ČTVRTINA ŽÁKŮ CIZINCŮ PŘICHÁZÍ PŘÍMO ZE ZAHRANIČÍ

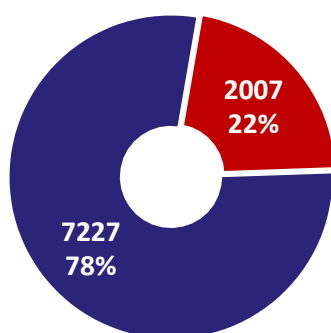
V roce 2018 si o odpuštění testu z ČJ u JPZ požádalo **260 žáků** (CERMAT) přicházejících přímo ze zahraniční ZŠ. Podle monitoringu, který provedlo NÚV v roce 2018 na 186 školách se ukazuje, že z celkového počtu **žáků cizinců**, kteří se vzdělávají v těchto školách, ukončilo povinnou školní docházku v české základní škole **1 481 žáků (73,5 %)**. Žáků, kteří potřebují úlevy u JPZ je tedy zjevně mnohem víc, než si o ni žádalo.

POČTY ŽÁKŮ S OMJ NA SŠ

Šetření ČŠI z roku 2015 přineslo první údaje o počtech žáků s OMJ na SŠ z celé ČR. V roce 2014/15 se na SŠ podle ředitelů škol vzdělávalo **7227 cizinců a 2007 dalších žáků s OMJ**.

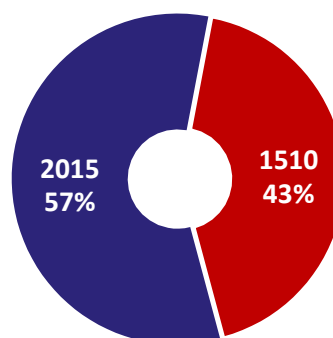
Žáci s OMJ na SŠ 2015 (ČŠI)

■ Cizinci ■ Další žáci s OMJ

Žáci s OMJ na SŠ 2018 (NÚV)

■ Cizinci ■ Další žáci s OMJ

Monitoring realizace PO pro žáky s OMJ na SŠ (NÚV, 2018) aktuálně zachycuje situaci 186 středních škol v ČR, na kterých se vzdělává **celkem 88 408 žáků**, z toho **2015 žáků cizinců a dalších 1510 žáků s odlišným mateřským jazykem**. Poměr je tedy výrazně **vyšší** než ukázalo šetření ČŠI (2015).

Pokud použijeme poměr z monitoringu NÚV na celou ČR, v SŠ by mohlo studovat až 16 131 žáků s OMJ.

ŽÁCI S POTŘEBOU PODPORY

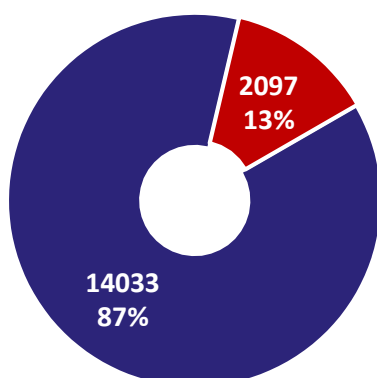
Podle odhadů ředitelů škol v rámci šetření ČŠI v roce 2015 potřebovalo **7,5% všech žáků s OMJ** (cizinci a občané ČR) **podporu kvůli nedostatečné znalosti jazyka**. V roce 2018 je podle monitoringu NÚV v oslovených školách **celkem 13,5 % žáků s potřebou podpory** (476 žáků s nedostatečnou znalostí češtiny, průměrně na školu 2,6 žáků).

V celé ČR by se mohlo jednat až o 2 tisíce žáků SŠ (13,5% z výše odhadovaných 16 tisíc žáků s OMJ).

Podle monitoringu NÚV dostává podporu formou **podpůrných opatření** více než polovina z těchto žáků (**251 ze 476, tj. 53 %**) s nedostatečnou znalostí češtiny. Většina z nich je ale poskytována buď v rámci 1. stupně PO nebo intervencí či pomocí speciálních pomůcek. To je pro žáky s nedostatečnou znalostí češtiny málo efektivní.

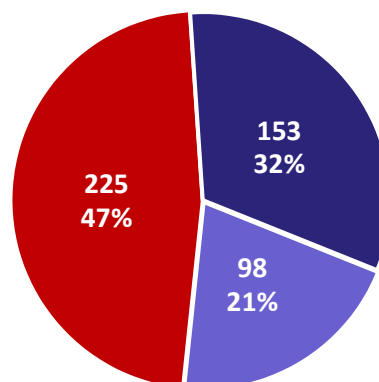
Kolik žáků na SŠ potřebuje podporu

■ Žáci s OMJ na SŠ bez větší potřeby podpory
■ Žáci s OMJ s potřebou jazykové podpory

Jak jsou žáci s OMJ podporováni

■ Žáci bez podpory
■ Žáci podpořeni PLPP
■ Žáci podpořeni ped. intervencí a/nebo pomůckami

Podle údajů MŠMT mělo v období od 1. 9. 2016 do 31. 10. 2018 podporu v podobě **výuky ČDJ s finančním nárokem pouze 50 žáků SŠ (z celé ČR).**

	Zahájeno		Ukončeno	
	fin. pod.	bez fin.	fin. pod.	bez fin.
2. stupeň PO	64	24	27	6
3. stupeň PO	17	9	4	0

PODPORA U MATURITNÍ ZKOUŠKY

Podle monitoringu NÚV (2018) jsou podpůrná opatření při **závěrečných nebo maturitních zkouškách** využívána spíše **výjimečně**. U maturitních oborů školy uváděly, že někteří žáci předčasně odcházejí, nebo jsou opakovaně neúspěšní u maturity (hlavně písemná práce). **Školy doporučují zohlednit tyto žáky v hodnotících kritériích.** Následující tabulka ukazuje úspěšnost žáků s OMJ, kteří si požádali o úpravy podle §20 odst. 4 školského zákona.

MZ 2018 JARO, ŘÁDNÝ TERMÍN, ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

DIDAKTICKÝ TEST	KONALI	PRŮMĚRNÝ % SKÓR	neuspěli	uspěli	úspěšnost
VŠICHNI MATURANTI	62221	64,5	6399	55824	89,72%
Osoby podle § 20 odst. 4 ŠZ	158	60,4	30	129	81,65%

PÍSEMNÁ PRÁCE	KONALI	PRŮMĚRNÝ % SKÓR	neuspěli	uspěli	úspěšnost
VŠICHNI MATURANTI	62394	69,0	2232	60162	96,42%
Osoby podle § 20 odst. 4 ŠZ	171	53,5	47	124	72,51%

SHRNUTÍ:

- podle statistik může být až 43% cizinců v ČR ve věku 15-19 mimo český vzdělávací systém
- soukromé a mezinárodní školy poskytují **podmínky lépe uzpůsobené pro potřeby žáků s OMJ**, ale nejsou dostupné rodinám s nižšími příjmy (riziko vzniku skupin obyvatel ohrožených sociálním vyloučením)
- žáků s občanstvím ČR s OMJ je na SŠ možná téměř **stejně množství** jako cizinců (43%)
- až **čtvrtina** žáků cizinců přichází na SŠ **přímo ze zahraničí**, ale pouze 260 z nich si žádalo úlevu u JPZ (malá informovanost)
- nastavení podmínek úlev u JPZ neodpovídá na reálnou situaci žáků s OMJ (neznalost ČJ), nereflexuje studijní potenciál uchazečů a není proto **zachována rovnost přístupu ke vzdělání**; většina žáků s OMJ se dostane na SŠ až v dalších kolech, kde jsou podmínky mírnější; ale po změně financování regionálního školství se změní i motivace škol k přijímání v dalších kolech
- není nastavena žádná systémová **podpora v ČDJ při přípravě na vstup na SŠ**, pokud žák nemá po ukončení základního vzdělávání dostatečnou znalost češtiny
- **systematická jazyková podpora v SŠ je velmi nízká**, 30% monitorovaných žáků je podpořeno pouze 1. stupněm PO, 20% má intervenci nebo speciální pomůcky, **pouze 3,5 promile žáků má podporu v ČDJ**
- SŠ nemají systematickou finanční podporu pro realizaci kurzů ČDJ (např. před vstupem do 1. ročníku), rozvojový program MŠMT pro ně není dostupný
- nastavení podmínek úlev u ZMZ z §20 odst. 4 nejsou funkční pro všechny žáky s OMJ (mnoho žáků např. opakuje ročník, nebo přichází z 9. třídy ZŠ), přes PPP je stále málo doporučení na úpravu podmínek (chybí jasně vodítka)